

Els Oms

Sant Jaume de Frontanyà

Ubicació

Comarca:	Berguedà
Lloc/Adreça:	Els Oms veu la Masia de Terradelles a llevant, la Solana de Terradelles i el mas de Frontanyà al Nord, les Lloberes a ponent i Picanyes i el Torrent del Joncar al SO.
Emplaçament	Accés a partir del camí de les Lloberes, a 100 metres del trencant de la carretera BV-4656
Alçada:	1115
Coordenades:	
Latitud:	42.18147
Longitud:	2.01084
UTM Est (X):	418313
UTM Nord (Y):	4670398

Classificació

Número de fitxa	08216 - 29
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Modern Popular
Segle	s.XVIII
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Tipus de protecció:	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	Bisbat de Solsona

Fitxes associades:

[Santuari de la Maredeu dels Oms](#)

[Aplec dels Oms](#)

Autoria de la fitxa Lluïsa Vilalta Pérez

Descripció

L'edificació ha patit moltes modificacions al llarg dels anys, pel que hi ha diversos cossos annexos arrel de les diferents ampliacions que s'han anat fent.

El cos principal és rectangular, situat en un indret que aprofita el desnivell natural del terreny, pel que pel costat de tramuntana consta de planta baixa i pis, mentre que pel costat de migdia, té planta baixa i tres pisos. La coberta és a dues vessants, amb cornissa de teula descendent, bigues de fusta i teula àrab. El carener és paral·lel a la façana principal, encarada a migdia, la que s'obre a l'era. L'aparell constructiu és de maçoneria molt rudimentari, amb morter de calç i amb carreus a les cantonades. L'accés original a la casa seria a través d'una portalada en arc de mig punt a la paret de migdia amb maó. Aquesta façana té diverses obertures, la majoria finestres petites que combinen la llinda originàriament de fusta i l'arc rebaixat emmarcades amb maó. També s'observen dues finestres balconeres, amb llinda de fusta i reixa de metall.

La paret de llevant consta de planta baixa i dos pisos i dos grans contraforts, al centre i a la cantonada SE de l'edifici. A la planta baixa, hi ha dues obertures d'arc rebaixat, mentre que el primer pis té dues finestres amb llinda de fusta i el segon pis també dues finestres amb arc rebaixat de maó.

La paret de tramuntana ofereix també una entrada a l'edifici, actualment utilitzada com a accés principal i una finestra, ambdues emmarcades amb una estructura de formigó. Al primer pis hi ha quatre finestres amb arc rebaixat emmarcades en maó. Des d'aquesta façana s'observa un annex de planta rectangular i un sol nivell, amb teulada a una sola vessant en teula àrab. Ofereix una porta d'accés lateral orientada a llevant i una finestra a tramuntana.

A la paret de ponent es va adossar un cos quadrat, molt posterior, que consta d'un pis més que la resta de l'edifici original. Vist des de tramuntana, a la planta baixa hi ha una gran porxada i l'accés al primer nivell és a través d'una escala metàl·lica exterior. La coberta és a doble vessant, amb el carener paral·lel a la façana principal i a l'edifici que n'és contigu. Aquest annex sobresurt un parell de metres respecte la línia de l'edifici principal en la paret de migdia. A la planta baixa hi ha el safreig, a la primera planta una finestra d'arc de mig punt amb maó i al segon pis dues finestres quadrades amb llinda de fusta. La paret de ponent té diverses obertures en els dos nivells superiors.

Finalment, a la paret de llevant s'obre un darrer cos annex de planta baixa i pis, teulada a doble vessant i carener paral·lel a la façana principal que s'orienta a migdia. Aquesta consta de dues portes de fusta a la planta baixa i dues finestres quadrades amb llinda de fusta al primer pis. A la paret de ponent, s'obren quatre petites finestres a la planta baixa i dues a la primera planta, amb llinda de fusta. Aquest annex també és de maçoneria amb pedres col·locades irregularment i poc treballades.

Al costat de migdia, totalment independent de l'edifici principal, s'aixeca una construcció de planta baixa rectangular i teulada a doble vessant, en teula àrab, la que té el carener perpendicular a la façana principal, que s'orienta a ponent. Aquest cos és de construcció molt posterior a la resta d'edifici, tot i que en lloc seu hi podria haver hagut una edificació de proporcions similars.

A nivell interior, la casa ha estat adaptada a diferents usos, la majoria dels anys essent la seu d'una casa de colònies gestionada pel rector de la parròquia.

Observacions:

A pocs metres, a l'oest de la casa, s'aixeca sobre un turonet el santuari dedicat a la Mare de Déu dels Oms, el que consta d'una fitxa pròpia.

Apareix al Catàleg de masies, POUM de Sant Jaume de Frontanyà, aprovat el 18/10/2007.

Història

La devoció al culte de la Mare de Déu dels Oms va propiciar la construcció d'un santuari sobre el turonet on s'havia trobat l'estatua de la verge, segons explica la tradició oral. Aquest tindria origen medieval, sobre 1410, tot i que la construcció actual s'acabà el 1785, com apunta la data a la portalada principal.

Al s. XVI la devoció a la Mare de Déu augmentà de tal manera que, el 1696, es van elegir dues persones com a administradors, qui havien de donar comptes al vicari perpetu de Sant Jaume de Frontanyà. De totes maneres, vint anys més tard, el prior de Sant Jaume va manar posar una caixeta a l'església parroquial on tots els fidels puguin tirar les almoines en honor a la Mare de Déu, de la que només posseirà clau el vicari perpetu de Sant Jaume.

Els administradors havien llogat la casa de pagès dels Oms com a residència dels ermitans al servei del Santuari, la que era propietat dels amos de Tubau, els que la vengueren el 1707 a la comunitat de clergues de la parròquia de Santa Eulàlia de Berga per un censal de quatre centes lliures, la qual es pagava cada any fins que es va redimir el 1780.

El 1780 el santuari s'engrandeix per encabir-hi el progressiu nombre de fidels, tot i les al·legacions fallides de l'amo de Terradellas al considerar-ho dins la seva propietat. La casa de l'ermità també s'amplia el 1785, el que dona forma a l'actual edifici.

El 1928, Juan Clotet i Euras, propietari de Picanyes, cedeix un terreny dels Oms a la parròquia de Sant Jaume de Frontanyà. Al s.XX la masia dels Oms funcionava com a casa de colònies, gestionada pel capellà local, la que va acollir a un gran nombre d'infants i excursionistes durant molts anys fins que es va tancar a principis del s. XXI.

Sembla que la masia dels oms es va anar construint gradualment per acollir els ermitans i els diferents usos durant el temps. Aquest argument és evident tenint en compte la poca cohesió arquitectònica de l'edifici, el que consta de molts cossos afegits de diferents èpoques.

Bibliografia

MARTINEZ SOLSONA, F. (1967) Sant Jaume de Frontenyà: mil anys d'història i geografia. Montblanc. Granollers.

